

Conjugium leprosum. Vide *Lepra*, 448. Conjugium servorum. Vide *Conditionis impedimentum*, 449. Coniux, altero coniuge invito, non potest vivere castitatem, VII, 13.

CONNEXORUM eadem est ratio, VII, 94.

CONSANGUINEI, et affines producentis, non sunt testes idonei adversus extraneos, II, 567. Fallit istud in certis casibus, *ib.* Consanguinitas, et affinitas etiam contra valorem matrimonii, olim probatur per testes ex auditu alieno, III, 39. Hodie tamen istud nonnihil est correctum, et cur, 40. De facto requiruntur duodecim conditiones in probatione consanguinitatis, vel affinitatis, per testes de auditu alieno, et quæ, *ib.* Adversus suos consanguineos non possunt compelli ad testificandum agnati, et cognati, 76. Consanguinei et germani qui, IV, 281. Consanguinei an, et quando criminaliter accusare possint, VI, 6.

CONSANGUINITAS quid et unde, V, 460. Ut collateraliales consanguinei sint, debent ab utroque tertio debite propinquo descendere; secus est in linea recta, *ib.* Consanguinitas seu cognatio naturalis alia est naturalis tantum, alia naturalis et civilis simul, *ib.* Dividitur in cognationem et agnationem, 461. Utraque causat impedimentum, *ib.* Linea consanguinitatis quid? et quomodo computetur utroque jure, 462. Arbor consanguinitatis, *ib.* Annotatio ad arborem, *ib.* Consanguinitatis impedimentum olim usque ad septimum gradum dirimebat, hodie vero usque ad quartum solummodo, 466. In linea recta jure ecclesiastico dirimit in infinitum, *ib.* Quoad primum gradum ejusdem lineæ etiam jure naturæ, *ib.* Secundum aliquos etiam in reliquis gradibus lineæ rectæ, *ib.* Inter consanguineos lineæ transversalis nullus gradus jure naturæ dirimit matrimonium, 467. Inter consanguineos secundi gradus lineæ transversæ solo jure ecclesiastico datur impedimentum, *ib.* Consanguinitatis impedimentum dispensando quis? et quando tollere possit, 565. Papa cum regibus et principibus personis dispensat super impedimento hoc in secundo gradu. Item etiam cum vere nobilibus ex gravi causa, *ib.* In eodem gradu subinde etiam dispensat cum divitibus et præcipuis personis, 567; et quibus de causis, *ib.* Imo etiam cum plebeis, et quando, *ib.* In secundo et tertio gradu cum quibus dispenset, et ex qua causa, *ib.* Super tertio et quarto gradu, dispensat cum quovis, ex quavis causa rationabili, *ib.* Consanguinitatis impedimentum, ut rite dispensetur quænam exprimi debeant in supplicatione, 574.

Consanguinitas vel amicitia intuitu conferre beneficium non est simonia, 24.

CONSECRATIO ecclesiæ quid, V, 156. Potest fieri per solum episcopum, *ib.* Sub Missa, quavis tamen die, *ib.* Ecclesia non potest consecrari sine sufficienti dote et quæ, *ib.* Limitatur in ecclesiis regularium, *ib.* De ritu consecrandi, remissive, *ib.* Quomodo probetur consecratio Ecclesiæ?

Et quid juris in dubio, 157. Ecclesia ex tota, vel secundum majorem partem simul destructa, excreatur, et indiget nova consecratione, *ib.* Non item si successive, vel secundum minorem partem, *ib.* Quid si igne excreatur, 158. Ecclesia amplificata quando indigeat consecratione, *ib.* Consecratio altaris a quo et quando fieri possit, 163. Consecratio cæmeterii a quo et quando fieri possit, 162.

CONSENSUS electi auget numerum votorum in compromisso, I, 333. An idem dicendum in aliis electionibus, *ib.* Præsertim Papæ, 343. Consensus principis respectu inducendæ consuetudinis potest triplex distingui, nimirum expressus, tacitus et legalis, 391. Ad consuetudinem sufficit consensus legalis, seu juridicus principis, *ib.* Consuetudo sumit vires suas non a subditis, sed ab auctoritate seu consensu legislatoris, *ib.*

Consensus quomodo differat a consilio, IV, 60.

Consensus capituli in quibus generatim requiratur, 61. Minora negotia, non item majora potest peragere episcopus seu prælatus sine consensu capituli, 62. Ubi requiritur consensus capituli, non sufficit consilium, *ib.* In quibus vertitur Ecclesiæ vel capituli interesse, sive præjudicium, requiritur capituli consensus, *ib.* Item in alienatione rerum in Ecclesiam vel capitulum pertinentium, 63. Vel quando agitur de subjectione capituli, *ib.* Vel obligatione Ecclesiæ, *ib.* Vel collatione beneficiorum ad episcopum et capitulum simul pertinentium, *ib.* Item in suppressione canonicatum vel unionem beneficiorum, *ib.* Quid de unionem faciendâ in mense episcopi aut capituli, 64. An requiritur consensus in puniendis et inquirendis excessibus subditorum, *ib.* In causis criminalibus contra personas in dignitate ecclesiastica constitutas qualiter requiratur consensus, *ib.* Requiritur in omnibus in quibus alicubi viget consuetudo eundem adhibendi, 65. Valet consuetudo non requirendi consensum capituli, ubi de jure requiritur, *ib.* Exemplificatur, *ib.* Et solvitur instantia, *ib.* Consensus capituli an requiratur ad hoc, ut prælatus possit repudiare legatum factum Ecclesiæ, 67. Consensus omnium quando requiratur, 78. Consensus Papæ an et quando ad ædificandum monasterium requiratur, V, 208. Consensus Papæ ubi requiritur, non est necessarius consensus Papæ, et e contra, *ib.* Consensus capituli non est necessarius ad ædificanda monasteria, 209.

Consensu mutuo quando solvantur sponsalia, V, 353. Consensus novus ad revalidandum matrimonium invalide contractum qualiter requiratur, 659, 663. Et qualiter ab ignorante impedimentum sollicitari possit, ac debeat, 622. Consensus majoris partis vel singulorum de communitate quando requiratur, VII, 71. Consentire non potest quis in prohibitis jure divino, 69. Consentire videtur qui tacet, et quomodo, 102.

CONSERVATOR quis, I, 570. Conservatorem dat solus Papa, non legatus ipsius, *ib.* Et quibus

modis Papa eum concedere soleat, 571. Regulares ex privilegio pontificio possunt eligere conservatorem, *ib.* Officium et potestas conservatorum quæ, *ib.* Solum defendunt sibi commissos a manifestis injuriis, et quæ poena secus facientium, *ib.* Quid juris, si citatus objiciat injuriam non esse manifestam, aut non factam, *ib.* Quæ requirantur ut quis conservator deputari valeat, *ib.*

CONSILIUM reverentiæ, seu cui necessario parendum est, quid, I, 138. Consilium perfectionis, et consilium reverentiæ distinguuntur, *ib.* Lex consilii regulariter non est obligatoria, 137. Fallit hoc in tribus casibus, 138. Consilium inter et consensum est differentia, IV, 60. Consilium sequi nemo cogitur, *ib.* Debet tamen subinde adhiberi, 61. Reverentiæ causa etiam obligat, *ib.* Sumitur subinde pro consensu, *ib.* Quæ negotia per episcopum expediri debeant, cum consilio capituli, 66. Consilium parentum ad sponsalia contrahenda, an et quando requiratur, V, 310. Consilium sequi nemo non tenetur, VII, 475. Consilium fraudulentum non excusat, VII, 142. Sine consilio nihil agendum, 141. Consilio dato nullus obligatur, nisi sit fraudulentum, *ib.*

CONSULENS recursum ad potestatem sæcularem ab ecclesiastica, est excommunicatus, VI, 607. Consulens fraudulenter ad quid teneatur, 142.

CONSTANTINOPOLIS capta est a Turcis in feriis Pentecostalibus, I, 64.

CONSTITUTIO, unde sic dicatur, I, 103. Constitutio strictè accepta, *ib.* Et large quid, 106. Constitutio et lex fere sumuntur pro eodem, 105. Magis tamen usitate differunt, et in quo, *ib.* Constitutiones ecclesiasticæ variis nominibus appellantur, 106. Constitutiones apostolicæ vocantur etiam Bullæ, et Brevia apostolica, 107. Constitutiones papales de novo edendæ debent promulgari, et qualiter, 127. An obligent primum post duos menses factæ publicationis, 128. Constitutio pontificia Romæ promulgata, an illico obliget pro toto mundo absque publicatione in diecessibus, *ib.* Vide infra, *Promulgatio*. Ad constitutionem an requiratur acceptatio populi, 133. Constitutiones mere pœnales an dentur, 144. Vide *Lex pœnalis*.

Constitutio extravagans Papæ quando allegatur et dubitatur, an sit authentica, quid sit agendum, III, 137. Constitutio rei quando et quomodo fieri possit, ac debeat, VI, 77. Assumuntur ad eam assessores, *ib.* Qualiter iudex monere et adhortari debeat reum constitutum, 78. Non debet reo ante examen illius etiam petenti dare defensiones, copiam actorum, vel advocatum, *ib.* Aliter res se habet in processu civili, *ib.* Si reus est excommunicatus, statim ac constituitur, absolvi debet ab excommunicatione, *ib.*

Constitutionibus ecclesiasticis, seu sacris canonibus, quinam generatim obligentur, I, 159. Constitutionibus pontificiis obligantur omnes Christi fideles, *ib.* Constitutiones autem inferiores

rum prælatorum obligant tantum subditos proprii territorii, *ib.* Neque istis adstringuntur subditi actu non existentes intra territorium legislatoris, *ib.* Constitutionibus ecclesiasticis obligantur etiam hæretici, 162. Secus dicendum de paganis, et catechumenis, 163. Solvuntur contraria, *ib.* Vide *Leges obligant*. Constitutionum revocatio, derogatio, seu correctio. Vide *Legis abrogatio*, et *Jurium correctio*.

CONSUBSTANTIALITATIS Filii cum Patre, quæ ratio, I, 57.

Consubstantialitas, quid significet, I, 76. Hoc nomen jam fuit usitatum ante concilium Nicænum, *ib.*

CONSUETUDO. Consuetudine longæva potest ex lege humana mixta fieri pure pœnalis, II, 146. Consuetudo, et statutum non differunt, nisi sicut tacitum, et expressum, 171. Consuetudo communiter inducta in loco tam per clericos, quam per laicos, obligat utrosque, 174. Quid si alia consuetudo vigeat inter clericos, et alia inter laicos, *ib.* Consuetudo legitime præscripta tribuit jurisdictionem, 199. Consuetudo unde sic dicatur, 267. Sumitur tripliciter, *ib.* Consuetudinis nomen absolute positum, de qua intelligatur, *ib.* Consuetudo pro jure accepta, quid, *ib.* Dividitur varie juxta quatuor causarum genera, *ib.* Consuetudo secundum legem, præter legem, et contra legem, quid, *ib.* Cur contra canones valeat consuetudo? Non autem lex inferioris, 268. Consuetudo canonica, civilis, quæ, *ib.* An detur consuetudo mixta, *ib.* Consuetudo generalissima, generalis, et specialis, quæ, *ib.* Specialis prævalet generali, 269. Specialissima quæ, *ib.* Non facit jus, sed præsumptionem inducit, *ib.* Judicialis, et extrajudicialis, qualis, *ib.* Consuetudo qua ratione differat a legibus, et statutis, *ib.* Atque a traditionibus, *ib.* Et a præscriptione, 270. Consuetudo nequit induci a particularibus personis, bene tamen præscriptio, *ib.* Ex illa acquiritur publico, ex hac privato, *ib.* Consuetudo fit cum æquali damno, unius, vel lucro alterius, *ib.* Ad consuetudinem non requiritur titulus, *ib.* Consuetudo est favorabilis præscriptio odiosa, *ib.* Et qualis sit favorabilis, *ib.* *Acquisibilia privilegia sunt acquisibilia consuetudine*, quomodo intelligendum, 277. Consuetudinis conditiones generatim quæ, 271. Quænam censeatur rationabilis, et quæ irrationabilis, *ib.* Consuetudo est irrationabilis, quæ juri naturali, aut divino adversatur, 272. Aut a jure canonico reprobatur, *ib.* Vel peccandi licentiam, vel occasionem præbet, *ib.* Aut bono communi perniciosam est, *ib.* Lex, et contraria consuetudo possunt simul esse rationabiles ex diverso respectu, *ib.* An hæc, vel illa in particulari consuetudo sit rationabilis, necne iudicis arbitrio relinquitur, *ib.* Ad hoc dijudicandum quid iudex attendere debeat, *ib.*, 281. In dubio præsumitur consuetudo rationabilis, 272.

Consuetudini potest jus tribus modis resistere, 273. Si jus reprobat consuetudinem ut cor-

ruptelam, censetur ipsa irrationabilis, ac nullo tempore induci potest, *ib.* Nisi nova superveniat causa tollens iniquitatem quæ prius inesse ei videbatur, *ib.* Si consuetudo contra legem simpliciter prohibeatur induci, an postea induci possit, *ib.* Saltem tempore immemoriali, *ib.* Clausula prohibitoria inducendæ consuetudinis nequit referri ad soros iudices, 274. Lex derogatoria consuetudinis sub clausula, *Nulla obstante consuetudine*, tollit consuetudines præsentis, non futuras, *ib.* Consuetudines irrationabiles in particulari et a jure reprobatae, referuntur, 275. Consuetudo per quam rumpitur nervus disciplinæ ecclesiasticæ, non valet, *ib.* Nec valet consuetudo etiam immemorialis adversus libertatem et immunitatem ecclesiasticam, 276. An saltem consuetudo immemorialis, conjuncta cum fama privilegii apostolici valeat contra immunitatem ecclesiasticam, 277. Consuetudo habendi in eadem Ecclesia duas dignitates, personatus, vel officia perpetua una cum canonicatu absque dispensatione Papæ non valet, 278. Bene tamen de habendo uno eorum præter canonicatum, *ib.* Consuetudo ansam peccandi, vel bona sua dissipandi præbens, non valet, 279. Referuntur tales pravae consuetudines, *ib.* Consuetudo ut homicida puniatur solum pecuniariter, non valet, *ib.* Consuetudo appellandi a vicario generali ad episcopum non valet, et cur, *ib.* Quomodo istud intelligendum, *ib.* Generaliter non valet consuetudo quæ est contra substantiam actus, vel rei de qua agitur, 280. Reprobatur consuetudo impediens ne legati Sedis apostolicæ recipiantur in provinciis, et quæ pœnæ contravenientum, *ib.* Item consuetudo, ut clericus non episcopus exerceat ea quæ sunt ordinis episcopalis, *ib.* Cur hoc fieri possit ex concessione Papæ, non item ex consuetudine etiam immemoriali, *ib.* Non valet consuetudo, ut prælatus immediate subjectus Sedi apostolicæ possit absque ejus licentia, Ecclesiam suam dimittere, 281. Omnes consuetudines, quæ grave damnum inferunt Ecclesiis aut personis ecclesiasticis irritæ sunt, *ib.* Idque probatur simul et declaratur, *ib.*

Consuetudo gravosa ecclesiis quæ, II, 281. Modus competens defendendi se contra consuetudinem antiquam, 382. Consuetudo in quo sensu dicatur præscripta, *ib.* Consuetudo præter legem, quo tempore inducatur, *ib.* Ut consuetudo contra legem præsertim civilem inducatur, quantum temporis requiratur, *ib.* Quando dicatur induci, via conniventia, vel via præscriptionis, 283. Consuetudo non sic valet, ut rationem vincat, vel legem; quomodo intelligendum, 284. Ut consuetudo contra legem civilem inducatur, via præscriptionis requiritur, et sufficit decennium, 283. Afferuntur et solvuntur notabiles objectiones contra hoc, *ib.* Consuetudo illa an debeat esse inveterata, 284. An decennium etiam sufficiat ad inducendam consuetudinem contra canones, seu constitutiones ecclesiasticas, *ib.* Refertur sen-

tentia distinguendum inter constitutiones ecclesiasticas usu receptas, et non receptas, ejusque ratio, *ib.* Ponitur altera sententia requirens utrobique spatium quadraginta annorum, ejusque ratio, 285. Tertia sententia docet sufficere decennium, ejusque ratio, *ib.* Solvuntur rationes in oppositum, 286. Disparitas inter præscriptionem honorum immobilium Ecclesiæ et inter consuetudinem legi contrariam, *ib.* Hæc tertia sententia non habet locum, ubi agitur de præjudicio tertii, *ib.* Consuetudo per quos possit, vel non possit induci, 287. Potest solummodo induci a familia perfecta, *ib.* Ea per mulieres nequit induci, *ib.* Ex consuetudine an obligentur momales ad recitandum breviarium, *ib.* Ad consuetudinem requiritur aliqua actuum frequentia, 288. Et quot horum sufficiant, *ib.* An sufficiat ad eam unus actus successivus et continuatus, *ib.* Vel saltem sufficiant duo actus, *ib.* In dubio istud relinquatur arbitrio iudicis, *ib.*, 283. In criminibus duo actus maucunt consuetudinem quomodo, 289.

Consuetudo debet induci ex certa scientia, et non per errorem, itaque exemplificatur, *ib.* Actus ad consuetudinem inducendam requisiti, debent esse voluntarii, *ib.* Non autem vi, aut ex metu gravi elicitii, *ib.* Simulque debent esse uniformes, *ib.* Publiceque frequentati quasi ex obligatione, *ib.* Ac debent esse frequentati a majori parte communitatis, 290. Consuetudo non debet esse interrupta, *ib.* Et quibus modis censeatur interrumpi, *ib.* Ad inducendam consuetudinem an requiratur scientia et consensus principis, *ib.* Ad consuetudinem sufficit consensus legalis, seu juridicus principis, 291. Qui et requiritur, *ib.* Consuetudo sumit vires suas non a subditis, sed ab auctoritate, seu consensu legislatoris, *ib.* Ad inducendam consuetudinem contra legem, an requiratur bona fides, 292. Consuetudines hæreticorum contra statum Ecclesiæ catholicæ sunt irrationabiles, ac invalidæ, 293. An ad consuetudinem requiratur, ut sit obtenta in iudicio contradictorio, *ib.* Consuetudinis quot generatim sint effectus, 294. Sunt quatuor, et qui, *ib.* Consuetudo dupliciter potest interpretari legem, videlicet authentice, et probabiliter, *ib.* Consuetudo rationabilis potest abrogare legem, ejusque obligationem, 295. Imo et penam legis manente ejus obligatione ad culpam, et e contra, *ib.* Habet vim obligandi etiam pro foro conscientia, *ib.* Consuetudo unius loci non obligat alium locum, 296. Est stricti juris, si est odiosa, secus, si favorabilis, *ib.* Ad consuetudinem vicinarum Ecclesiarum, civitatum, etc., est recurrendum, et quando, *ib.* Si diversa est consuetudo vicinarum Ecclesiarum, attenditur magis rationabilis, 297. Consuetudo S. R. Ecclesiæ utrum sit necessario observanda, *ib.*

Consuetudo diuturna, sed mala, an nullum penitus habeat effectum, 297. Hæc præstat probabilem causam, dubitandi de validitate juris, etc.,

dummodo non sit evidenter mala, *ib.* Et excusat a pœna temporali, seu fori exterioris, licet non a pœna æterna, *ib.* Consuetudo est difficilis probationis, et cur, *ib.* Cui incumbat onus probandi consuetudinem, 298. Consuetudo notoria non indiget probatione, *ib.* Consuetudo probatur pluribus modis, et quibus, *ib.* Binus actus in iudicio, seu genuina sententia conformis, inducit consuetudinem, *ib.* Testes ut probent consuetudinem, quæ conjunctim deponere debeant, 299. Præsertim loquendo de consuetudine immemoriali, *ib.* Et cujus ætatis hi testes esse debeant, *ib.* Consuetudo rite introducta, an et quibus modis denuo abrogari possit, *ib.* Lex posterior generalis abrogat consuetudinem priorem generalem, licet nullam hujus faciat mentionem, *ib.* Secus dicendum de consuetudinibus particularibus locorum, 300. His sufficienter derogatur per clausulam generalem, nulla obstante consuetudine, *ib.* An per clausulam illam generalem, *Non obstante quacunque consuetudine*, etiam derogetur consuetudini futurae, seu in posterum introducendæ, *ib.* Utrum per dictam clausulam censeatur sublata consuetudo immemorialis, 301. Quando lex nova reprobatur consuetudinem veluti irrationabilem, etiam tollitur immemorialis, *ib.* Idem dicendum in nonnullis aliis casibus, *ib.* Consuetudo potest abrogari per contrariam consuetudinem, 302. Et quæ ad hoc requirantur, *ib.* Quantumque tempus, *ib.*

Consuetudo tollens juramentum calumniæ in totum, non valet, II, 298. Nec valet consuetudo, ut illud differatur usque ad finem causæ, *ib.* Vide *Calumniæ juramentum*. Consuetudo provinciarum multum operatur quoad hoc, ut credatur alicui scripturæ, vel non, III, 97.

Consuetudo an, et quando excuset a residentia, 451. Consuetudo immemorialis æquivaleret privilegio, *ib.* Consuetudo habendi plura beneficia quid operetur, 504, 509, 516. Consuetudo irrationabilis non valida est, IV, 455. Consuetudinem aliquam esse validam, et non licitam, implicat, 456. Consuetudo tribuit jurisdictionem, V, 546. Consuetudo hæreticorum contra leges Ecclesiæ non valet, 423. Consuetudo executorum recipiendi munera ante dispensationem, nec valida, nec licita est, 605. Consuetudo Germaniæ exigendi quinque pro centum, an et quando sit licita, VI, 429. Consuetudo non extenditur de loco in locum, VII, 70.

CONSUMMATIO matrimonii quæ requiratur, V, 66.

CONTIGUUM quid, VI, 604.

CONTINENTIA causarum regulariter non debet dividi, II, 227. Idque exemplificatur, *ib.* Fallit tamen, quando causæ sunt alterius naturæ, et ordinis, *ib.* Si non opponatur exceptio causæ connexæ non dividendæ, valet processus coram diversis iudicibus factus, 238.

CONTRACTUS proprie dictus quid, II, 61. Et qualem importet ultro citroque obligationem, *ib.*

Contractus varie dividitur, *ib.* Contractus verus, seu explicitus, ac formalis, et quasi contractus, quid, *ib.* Contractus onerosi, et contractus gratuiti seu lucrativi, qui, 62. Contractus perficitur quatuor modis, *ib.* Videlicet re, *ib.* Verbis, *ib.* Litteris, seu scriptura, *ib.* Et consensu, *ib.* Contractuum substantialia, naturalia, accidentalia, et solemnna, quæ, 63. *Contractus non redduntur in invitum*, quomodo intelligendum, 38. Contractus nominati, et innominati qui, 63. Contractuum innominatorum quatuor sunt species, *ib.* Permutatio est contractus innominatus, et cur, *ib.* Solvitur notabilis instantia, 64. Inter contractus nominatos et innominatos, quæ sint differentia, *ib.* In his licet pœnitere, et qua ratione, *ib.* De jure canonico tamen non licet pœnitere in contractibus innominatis, *ib.* Imo et in foro civili secundum hodiernos mores in contractu innominato, non habet locum pœnitentia, *ib.*

Contractus bonæ fidei, et contractus stricti juris, qui, 65. Hujus divisionis origo et ratio quæ, *ib.* Solvitur instantia, 66. Contractus et actiones bonæ fidei, sunt septemdecim, *ib.* Et quales, *ib.* Differentia inter contractus bonæ fidei, et stricti juris quæ, *ib.* Qua ratione omnis contractus possit dici bonæ fidei, *ib.* Allata divisio in contractus bonæ fidei, et stricti juris an etiam de jure canonico procedat, 67. Ponitur sententia affirmativa, *ib.* Solvuntur contraria, *ib.*, 68. Contractus, alique actus ex metu gravi procedentes regulariter sunt validi, 115. Quamvis tali metu probato sint rescindendi per sententiam iudicis, *ib.* Dantur tamen plures, qui ipso jure sunt invalidi, et quales, 117, 119.

Contractus regula est, quod ratione contractus sortiatur quis forum, II, 217. Contractus nomen sumitur hic largissime, 218. Etiam comprehendendo contractum fictum, *ib.* Data regula patitur plures limitationes, *ib.* Vide *Forum ratione contractus*. Contractus inter laicos initi, ac juramento confirmati, recensentur inter causas mixti fori, et quando, 228. Contractus litigiosus quis, 468. Quæ sint pœnæ contractus litigiosi, 459. Si testes deponant super contractu seu de contentis in scriptura, hinc sufficiunt duo testes pro ejus probatione, III, 107. Contractus, puta stipulationis summa est pars, sicque est quid substantiale, 127. Contractus an, et qualiter per dolum malum vitietur, II, 416. Contractus qui ex errore celebrantur, utrum sint validi, *ib.* Ob dolum circa substantiam rei, contractus jure naturæ est irritus, *ib.* Et quid si dolum solum versetur circa qualitates accidentales, *ib.* Aut si dolum non det causam contractui, sed solum incidat, *ib.* Dolus dans causam contractui stricti juris, eum non reddit ipso jure nullum, 417. Bene tamen contractum bonæ fidei, *ib.* Quod limitatur, 418. Vide *Dolus*. Inter contractus ipso jure irritos, et irritandos quæ differentia, 454.

Contractus per juramentum confirmatus auferit plurimum ab eo, qui non confirmatur, sed solum

juramentum servari debet, III, 176. Enumerantur hujusmodi differentiae, *ib.* Contractus de jure invalidi, an confirmentur juramento, 177. Qui sunt jure naturali, aut divino contrarii, non possunt juramento confirmari, *ib.* Contractus jure duntaxat humano invalidi, an quando confirmantur juramento, *ib.* Aliquando vero non confirmantur juramento, idque exemplificatur, *ib.* Contractus de jure irritus, quando censeatur confirmari juramento, 178.

Contractus mohatra, et pharatra quid? et an licitus, IV, 184. Contractus ex conventionem legem accipiunt, IV, 134. Contractus etiam jurati, qui sine peccato servari non possunt, sunt ipso jure nulli, VII, 11. Caeteri contractus illicite facti, de jure valent, sed rescindi possunt, *ib.*, remissive, 135. Contractus minorum absque curatore nulliter celebrati, subsistunt si majores facti ad quinquennium reclamant, 52. Contractus civiles prohibiti, sunt ipso jure nulli, 95. Ex contractu prohibito nulla est translatio domini, *ib.* Contractus ex conventionem legem accipiunt, 179.

CONTRAHENS cum pupillo sine tutore obligatur eidem, licet pupillus non illi vicissim, 42.

CONTRADICTIO etiam signis et nutu fieri potest, VII, 666.

CONTRADOS, seu donatio propter nuptias quid, V, 527. Hujus administratio et fructus durante matrimonio ad maritum pertinent, *ib.* Eam filio tenetur dare pater, ubi adhuc est in usu, *ib.*

CONTRARIA allegantem non esse audiendum quomodo intelligendum de actore, et reo, VII, 56.

CONTRARIETAS apparens jurium est concilianda, I, 48. Salva tamen verborum proprietate, *ib.* Contrarietas in eadem compilatione juris non est admittenda, *ib.* Nisi posterior canon expresse deroget priori, 49. Ubi est manifesta jurium contrarietas, standum est posteriori decisione, *ib.* Et quid observandum circa manifestas contrarietates juris canonici, et civilis, 54.

CONTUMACIA quid? quibusque modis committatur, II, 421. Est delictum personale, *ib.* Contumacia erga judicem potest pluribus modis contingere, *ib.* Nempe in non veniendo, 122. In non respondendo, *ib.* In obscure respondendo, *ib.* Recedendo absque judicis licentia, *ib.* In non jurando, *ib.* In non restituendo, et intra quod tempus reus condemnatus restituere debeat, *ib.* In non exhibendo, *ib.* Et aliis adhuc modis, *ib.* Contumacia est duplex, vera, et ficta, 423. Et ratio hujus divisionis, *ib.* Contumaciam qualiter actor censeatur committere, 427. Et cur hæc quandoque a nonnullis committatur, *ib.* Major est contumacia actoris, quam rei, 429. Contra actorem contumaciter absentem, quomodo procedendum, 427. Vide *Actor qualiter*. Ad elidendam præsumptionem contumaciæ, et excusandam absentiam peremptorie citati, qualis sufficiat probatio, 523. Contumax verus quis, 423. Fictæ, seu præsumptivæ contumax quis, *ib.* Et quid in dubio, an citatio per adictum ad notitiam citati pervenerit, *ib.* Vel si

talis postea moram purgaverit, allegando justam causam absentiae, *ib.* Ut quis dicatur contumax, requiritur ut sit citatus tribus edictis, vel uno peremptorio, et quomodo hoc intelligendum, 424 et 434. Requiritur ulterius, quod nullo injusto impedimento detentus fuerit, dum in termino citationis non comparuit, 424. Ista impedimenta exemplificantur, *ib.* Judex nequit procedere contra contumacem, nisi ad instantiam partis, *ib.* An judex elapso termino possit expectare contumacem in aliam horam, vel diem sequentem, 425. Judex etsi possit, non tenetur expectare contumacem in diem sequentem, 426. Contumax non potest quis declarari a iudice, nisi ad petitionem partis, 268. Idque declaratur, ac limitatur, *ib.* Condemnari ut contumax quando quis possit, *ib.* Contra reum contumacem in comparando, quomodo judex debeat procedere ad infligendas pœnas, 435. Debet tunc reus antea declarari contumax, *ib.*

Contumacia ad censuram requisita in quo consistat, VI, 569. Contumacia in delictis auget malitiam, VII, 116. Contumax debet certiorari, 36, 77. Contra contumacem semper severius procedendum, 116.

CONVENTIO proprie non est reconventio, II, 275. Conventionis et reconventionis causa simul tractanda est, 278. Vide *Reconventio*. Conventio, ne dolus præstetur in contractibus, quoad futura est nulla, de præterito valet, IV, 127. Conventio difficilis esse quis dicatur, XIV, 321.

CONVENTUALES qui olim, et qui nunc, V, 13. CONVENTUALITER vivere regulares, quid, II, 48.

CONVENTUS. Vide supra *Capitulum*.

CONVICTUS quando reus censeatur, II, 478.

COOPERATORES, et capellani quomodo concedantur parochiis, III, 436. Cooperatores, seu capellani parochorum qualiter assistere valeant matrimonio, V, 410.

COPULA carnalis qualis requiratur, et sufficiat ad contrahendam affinitatem, V, 468. Copula habita quando inducat obligationem ducendi vel dotandi. Vide *Defloratio*. Copula an et quando præbeat causam dispensandi super impedimentis, 563. Copula an et quando debeat exprimi in supplicatione pro dispensatione, 573, 580.

CORPORE vitiat qui, I, 507. Debilitas corporis, *ib.* Mutilatio, *ib.* Et deformitas corporis in quo consistant, *ib.* Per membrum, quid proprie intelligatur, *ib.* Corpore vitiat non sunt ordinandi, nec ad clericalem tonsuram promovendi, *ib.* Et quid, si vitium corporis post susceptos ordines superveniat, 508. Ubi vitium corporis vel impedit exercitium ordinis, vel notabilem causat deformitatem, inducitur irregularitas, et prohibetur quis ordinari, *ib.* Vide *Ordinari quando possint*, et *Irregularis*. In dubio de gravitate vitii corporalis pertinet ad episcopum id dijudicare, 509. Etiam respectu religiosorum ab ipso ordinandorum, 510. Et quid de religiosis jam ordi-

natis, *ib.* Solvitur instantia, ex *Levitico*. cap. XXI, desumpta, *ib.* Cum corpore vitiat regulariter dispensat solus papa, et quidem non facile, quando deformitas est gravis, 512. Nec solet papa directe dispensare cum corpore vitiat, *ib.* An aliquando etiam cum ipsis dispenset episcopus, *ib.*

CORPORIS delicti visitatio, quando fieri debeat, VI, 65. Et quomodo, 66. Forma visitandi, et notandi visitationem factam, *ib.* Quandonam ad visitandum corpus delicti requirantur periti in arte, *ib.* Et quinam esse possint, *ib.*

CORPUS occisi exhumare e loco sacro, ut constet de corpore delicti, non potest judex laicus inconsulto episcopo, III, 3. Potest tamen episcopus id concedere absque irregularitate, *ib.*

CORRECTIO jurium est odiosa, I, 48. Nec præsumenda, 190. Non est inducenda per tacitos, et subauditos intellectus, idque varie exemplificatur, 206. Censetur favorabilis, quando per eam reditur ad jus commune antiquum, 208.

Correctio fraterna an, et quando remitti debeat denuntiationi evangelicæ, vel judiciali, VI, 10. Correctionis causa raro expedit verba injuriosa vel contumeliosa adhibere, 541.

Correctoria juris et exorbitantia ab eo non sunt extendenda, V, 35, 37.

Correctorium juris quid sit, VII, 69.

Corrigens dispositio, quæ, I, 190.

A legitima correctione non admittitur appellatio, præsertim in regularibus, III, 353. Nisi modus excedatur, *ib.* Id ipsum procedit in clericis sæcularibus, *ib.*

CORRELATIVORUM idem est iudicium, eademque disciplina, I, 209. Dummodo in ipsis militet eadem ratio, *ib.*

CRAPULA quid, et quam nociva, III, 375

CREATURÆ irrationales, in quo sensu sint capaces legis, I, 3.

CREDITOR acquirens res debitoris, an et quando eas retinere valeat, IV, 309. Creditor quale jus habeat in pignore, 315. An et quando illud possit vendere, 316.

CREDITORES, si citius dent quietantiam, quam receperint pecuniam, possunt opponere exceptionem, non numeratæ pecuniæ, sed intra triginta dies tantum, III, 110, 137.

CREDULITAS est quartus gradus probationis, II, 518. In quo conveniat et differat a scientia, *ib.* Non potest stare cum scientia, III, 35. Testes de credulitate qui, *ib.* Et an aliquid probent, *ib.* Vide *Testes de scientia*.

CRIMEN duobus actibus dat consuetudinem, I, 287, 288. Apud licitum transigere super crimine, dicitur, videlicet adversario suo pecuniam, ut ab accusatione ejus desistat, II, 72. Et quid spectato jure canonico, 73. Crimina pleraque de facto sunt mixti fori, quoad pœnam irrogandam, II, 229. Excepta hæresi, *ib.* Et simonia, 230. Et quid de læsione infra dimidium justæ pretii, *ib.* Punitus per judicem sæcularem super crimine

mixti fori, an possit etiam puniri per ecclesiasticum, et e contra, *ib.* Satius est impunitum relinqui crimen nocentis, quam innocentem damnari, 408. Interest reipub. crimina non manere impunita, III, 348. Ob crimen prohibetur quis appellare quando de eo convictus, et confessus est, *ib.* Secus quando de crimine non sic constat, *ib.* Crimina excepta cui sic dicantur, II, 484. Et quæ sint, *ib.* De proprio crimine judicialiter confessi, an possint interrogari de sociis criminis, eorumque confessio adversus istos admitti, *ib.* In criminibus stat præsumptio contra delinquentem, 489. In criminibus exceptis admittuntur ad testimonium etiam infames, 555. Et criminosi, 550.

De jure tamen civili requiritur, ut de crimine illo fuerit antea judicialiter condemnatus, 557. In causis criminalibus criminaliter motis, repellitur testis criminosus, *ib.* Adeo, ut etiam ex unico crimine quis repellatur, *ib.*

Puta in criminibus exceptis, et quando veritas aliter haberi nequit, 558. Item parte non opponente, *ib.* Item ad probandam innocentiam rei, *ib.* Ac in causis in quibus non requiritur plena probatio, *ib.*

Criminis impedimentum ex adulterio solo non causatur, V, 443. Nisi cum eo concurrat contractus, 444. Vel saltem promissio matrimonii, *ib.* Aut sine promissione machinatio in mortem conjugis innocentis, *ib.* Nihil refert num adulterium præcedat, vel subsequatur promissionem matrimonii, *ib.*

Criminis impedimentum ex machinatione in mortem non contrahitur ex solo homicidio, 446. Bene vero si concurrat adulterium, *ib.* Vel quando uterque sine adulterio machinatur in mortem conjugis, *ib.* Ut machinatio cum adultero, *ib.* Vel quando uterque sine adulterio machinatur in mortem conjugis, *ib.* Ut machinatio cum adulterio causet impedimentum, requiritur ut alteruter sit causa moralis, vel physica mortis, *ib.* Et mors ex tali machinatione revera sequatur, *ib.* Ipsaque machinatione fiat ammo contrahendi matrimonium, 447. Ad quod tamen sufficit intentio interna, *ib.* Conditiones requisitæ ad impedimentum criminis sine adulterio contrahendum, quæ, *ib.* Criminis impedimentum contrahunt etiam illi qui ignorant impedimentum, *ib.* Criminis impedimentum a quibus, et ex qua causa dispensando tollat papa, 569. Ut rite dispensetur quænam exprimi debeant, 598.

Criminosus quis, 550. Criminosus vel adhuc perseveravit in crimine, vel jam est emendatus, 557. Præsumitur emendatus post lapsum triennii honeste peracti, *ib.* Utrum, et quando criminosus sit repellendus a ferendo testimonio, 556. Criminosus jam emendatus admittitur in causis civilibus ad testimonium, secus, si nondum est emendatus, 557. Istud spectato jure canonico procedit, dummodo crimen testi objectum legitime probetur, licet antea de eo non fuerit condemnatus, *ib.*